

సమీక్ష

భౌతిక సాంస్కృతిక వ్యక్తపత్రిక

వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : విద్యాన్ భులుసు సీతారామశాస్త్రి.

సంపుటము - 17

రాజమహేంద్రవరము 16-6-94, 1-7-94

సంపుటము 39 40

ఈ సంచికలో సమీక్షించినవి - - - - -

1	య - - - - -	సం - - - - -
2	..	సాహిత్య - - - - -
3	డా. రాజు - - - - -	వేమన - - - - -
4	డా. రాజు - - - - -	చలిమె - - - - -
5	డా. పి. జయ - - - - -	వ - - - - -

1. 10 తేదీ - - - - -

సంపుటము చుదా - 20-00

సంపుటము చుదా - 12-00

పేజీ ప్రతి చుదా - 10

* సంచికలో చుదా పరిచి సమీక్షించుచుండి *

ప్రతాపరుద్రుడు

-- డా॥ పి విజయలక్ష్మి నందీట్

శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ

అనంతపురం - 515 001

అనురుదై జన్మనెత్తిన శ్రుతియొక్కడిను మహావిష్ణువును అగర్భశక్తియై భావించుట పరిపాటి బతుక్కు బ్రహ్మయను భోలాశంకరుడిను దానవులను అనాలోచించుగ వరిములనొసగి చిక్కులలో ఉడిట నారాయణుడా రిక్కసుల ఎత్తులకు పై ఎత్తులవేసి, వాడిట్టలను చిత్తుచేసి దేవగణములను కాపాడుట సర్వసాధారణము కనుకనే దనుజులకా దేవుడు శత్రువై నాడు అనురులకును వారిబిడ్డలు లేపోలేదు అట్టివారిని ప్రేళ్ళ మీద పెక్కింపెచ్చును చారిత్రో పృథ్వీదేవి వట్టుకచే అనురుదై నను ఎన్నదగిన మగుణము లెన్నియో అరినియెందు కిలదు, వాడిని ఎత్తిమా ప్రయత్నమే ఈ వ్యాసము.

అనురాగనగరిము నందొకాడు, దెహంద్రుడు శ్రీమహావై శ్వర్యమిదిమున నమస్తదేవగణములు అనను చేరింగిరింభాది యొక గణము లాటపాడలలో లిన్నలరింగి, లుక పిరి ముని శి చెవి ఆసనయై యుడి రాజముతో వైభవసాం ద్రుడై యున్న రిరుణమున అమరావారుడై న బృహస్పతి అట్టి రిమెచికాడు అమర తపః భావ సంపన్నుడైన అ వాచ్చితిని గాంధీయ నిండ్రిదైశ్వర్య మదమున ప్రత్యుచ్చా నము యకి, గౌరవం చాటముల నాని ప్రాన్నుని గాంధీయ ఉపేక్షపహించి, కాతడు లిన్నుడై మరలిపోయినాడు, గొంత లిచ్చినది తన తన రిప్పిదమును గుర్తించి గురు దేవుని వాదనలకు మొక్కి, ప్రాన్నుని గాంధీయను తలచుతో నాని ఏడిపేకేగ బృహస్పతి అభ్యాసమాయచే ఆంధ్రీక్షుడామెను, శ శ్రుతి చిన్నచు మరలిపెచ్చెను, ఈ విధములయి చాటివలస నెవరిగి యనురులు అమరా వతిపై చాడి పెడలిరి, దేవదానవులకు ఘోర సంగ్రామము

జరిగినది. భార్గవుని తపఃప్రభావమున దానవులు దుర్విరీక్ష్య తోతోవిరాడితలై సురలను పరాజితుల నొనర్చి వారు భీతులై పాటి కిమలగిర్నుని శరణువేడిరి బ్రహ్మవారిల కభయ మొసగి 'మీరిలానర్చిగ గురుద్రోహమున కిది ఫలము, అతి బలవంతులైన మిమ్ము అతిక్షీణులైన రాక్షసులు జయించుట, శుక్రనారాధించి లిదనుగ్రహము బడయగల్గుటచేతనే. మీప్పుడు ద్వంద్వప్రజాశ్రుతి లనయడగు విశ్వరూపుని గురువుగ వరించిన మ యభీష్టము పిద్ధించున'ని వారిలు పలికి వీడ్కొలి పెను

దేవల విశ్వరూపుని రిడిరేగి, వానిని భక్తితో నేవించి, లిమ యభీష్టము నెవరింపిరి, అతడందుల కియ్యకొని దేవేం ద్రునికు "నారాయణ రిచెమ"ను మంత్రిరాజమునుపదేశించెను, వానిని భక్తితో జరియించి సురేంద్రుడు దానవుల జయించి శ్రీలోకాధి యమును ఓడి ను దేవగురుడైన విశ్వ రూపుడు యాగభాగములను గైకొని దిపిజవరులను మోసగించి అనురుల కీయసాగెను, అది యెరింగిన ఇంద్రుడు వెనుక ముందు లాలోచించి ఆ విశ్వరూపుని రిలలా ద్రుంచెనట లన కుగారుడైన విశ్వరూపుని హరిముగావించిన చెవేంద్రునిపై కినిసి ద్వంద్వ ప్రాతి అరినిపై మాత్రా హోమము గొంపం పా అండ్రి, పృథ్వీదేవినింపాడు, ప్రాత్యకాలాగ్ని రింపెను యరిరుడై శైలనరకాశచేహుడై, కలుట లన ములు, పెండ్రిలు మాయచించి ప్రబంధమార్తాంధిలము నతికలుంచి తీజములగు ప్రేములతో, రిరాశ దిష్ట్యతో చాచిన వదన గిహ్వరముతో, నిరిగినితానట్టిదీర దేవాముతో, శిఖరినుండి ల్పిరిణములు రాల, శూలమును చే బూని అవరిరిగ వాడి ప్రతాపరుడు

కంసజరాసంధులవరె పీడు రాజలాంఛముడు కాడు, హిరణ్యాక్షి హిరణ్యకశిపులాగాని, రింస జరాసంధులు గాని రాక్షసప్రపృత్తిగలవారేరాని, వారి స్వరూపు రాక్షసులు కాదు, కాని పృథుని స్వరూప మిందులకు లిన్నము, వాని దారుణా కర మింకను ఇట్లు వర్ణితమైనది.

(తరువాత వచ్చే సంచికలో)

స మా లో చ న

* జాతీయ సాంస్కృతిక పక్ష పత్రిక *

వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : విద్వాన్ బులుసు సీతారామశాస్త్రి

Retired Telugu Lecturer, V. T. J. College, Rajahmundry.

సంస్కృత సాహిత్యంలో మానవ విలువలు

— శ్రీ ఎన్. నారాయణరావు

సంస్కృత సాహిత్యంలో ఆశాదాదము కంటే నిరాశా వాదము లోకిరి చింతన కంటే ఆధ్యాత్మిక చింతన. మానవ విలువల కంటే మానవాతీత విలువలకు ప్రాధాన్యత గలదని చాలామంది భావిస్తుంటారు. ఇట్టి భావన ద్వారా పాఠకుని హృదయములో ఏ విధముగా ఇహలోక సుఖములపై వాంఛ కలుగుతుందో ఆవిధముగనే లోకీ సుఖములకు దూరముగా నుండవలె ననెడి భావము కూడా ఉత్పన్నమగుట సహజము. రచ్చలీరముగా పాఠ సర్వవిధ లోకీ లలాపములను చూపుముగి భావింతురు మరియు సంసారము యుడిల పై రాగ్యమును ప్రకటింతురు. కాని సూక్ష్మదృష్టితో పరిశీలించిన చెడల పై ఆశ్చర్యము అంభోర్థ మనియు అసత్యమనియు తెలియ గలదు. సంస్కృత సాహిత్యములో దైవచింతన మరియు ఆధ్యాత్మిక చీకెనూ ఏ పరిమాణములో ప్రస్ఫుటమగునో లోకీ సుఖ సంభోగములు మరియు మానవ విలువలకు కూడా అదే పరిమాణములో ప్రాధాన్యత యివ్వబడినదని తెలియ గలదు.

“భాగ్యం ఎంతి న్నన్విత న విద్యా సచ పౌరుషం”
అని మానవుని అద్భుతము గల జీవిత విశ్లేషణ వర్ణించడమైనదో ఆక్షేపము—

“ఉద్యోగనం పురుష సింహముపైతి లక్ష్మీః
దైవేన దేయముతి కాచురషా వదిన్తి ।
దైవం నిహత్య పురుష పౌరుష మార్క కర్మ
యత్నేన్వితేయది సపిన్యతోఽప్రచోషః ॥

అన్నది సర్వకాత్మ సమృద్ధిమైన విషయం. భగవద్విశ్వాసముతో పాటు ఆత్మవిశ్వాసము, అతీంద్రియ వాదముతోపాటు ఇంద్రియాసక్తి స్వము నాప్తివాదము. అకాఞ్చనన గోచరమైన అతిమానవీక లోపాలు కాయ మనోవార్యా జనిత ఆర్మకేంద్రీ చరణల సాంగత్యము సంస్కృత సాహిత్యములో తప్ప ఇతరత్ర తుల్యములు అత్యుక్తికాది. మనషిని మనిషిగా గౌరవింపట, మనషిని గుర్తించట, మనషిని అవతల చూపుట సంస్కృత సాహిత్యముయొక్క అనన్య సామాన్య విశిష్టతయని తెలియనగును.

భాతీయ సంస్కృత పురుషులు ఇరవీ జీవులనుండి మానవుని స్వరంధ్రము సూచిస్తూ ఇట్లు చెప్పియున్నారు -

“అహం నిద్రా భయ మైశ్వరం

సామాన్య మేరతా విశుద్ధిరాణాం ।

ధర్మోహి తేషా వధిరో విశేషా

ఛర్యేణ హీనం పుణ్య సమానాః ॥

సంప్రదాయం కాగా నాథ యోగి ఆయిన వేమన శ్రీ నిందా
పరమలై న పద్యాలెన్నో చెప్పాడు.

1. "వరుడు చక్కనైన వజ్రాలగినియైన -
రకుకు మెరుపు వంటి చివ్వమున్న
నన్యపురుష వాంఛ ఆడుదానికి వుండు ||విశ్వ||
2. తరుణి సొగసుకాని తనముని గిన్నను -
మరుని కిళల మించి మనసుపారు
పాపజాతి మనము పెట్టంగ రాదయా ||విశ్వ||
3. చక్కనైనవాని ముక్కన గిన్నంత -
తక్కువగిను జూచి తనదు విభుని
ఆడుబుద్ధి కంటె నుం బుద్ధింకేది ||విశ్వ||
4. జూచుపురుషులకును జూజిపూవులతోడ -
పాన్పువేయునయ్య పాఠలంఘ
స్వంఠమగనిమీద చింతవిప్పులా చల్లా ||విశ్వ||
5. కలువవూలంటి చన్నులుండిననేమి -
చిలుక పిలికినట్లు పిలుక నేమి
చెరిచిదిరిచి కలిగి తేజరిల్లిననేమి -
తులువగామి నలల నెలలెంచు||
6. ఇంటిమగని జూచి చల్లాలు దుఃఖించి -
పెంట విటుని దగిలి పెరిలడును
తుంటైనదాని తొలగింపడేలా ||విశ్వ||
7. ఆలా మగనిమాట కిడ్చిలపెచ్చెనా -
నాడుగడు నుడిచిపెచ్చెనాని
అట్టి ఆరిని చిరిచి లడిపి నుండుటే మేలు ||విశ్వ||
8. ఆలా పతి సౌఖ్యమునకిల -
నాలయమై ముగిసి కాలంబగు తా
నాలాగున కాని పడిన -
కాలానినెనుమా - య మేగదరా మేమా||
9. ముగియులు ఆలా మగనికి యమడూరి -

ఓర పడగపాముకుద్ది యగును
తనకుగాని యాల దానపురాలయా ||విశ్వ||

10. దుష్టభార్య తన అకలినెగాని -
పరుల అకిలెరుగ దరయవేమ
దేవెయున్నకొంప దివ్వె మల్పిన యట్లు ||విశ్వ||

11. వాదమాడి అట్టు పరుస నెవ్వరినైన -
చేరిరాదటన్న చేయవచ్చు
గడ పురాల తెలియ పడికాలబోలరా ||విశ్వ||

12. వాదకురికి తిట్లు వలవన్న మొరపెట్టు -
ముందుమగినిదిట్టు మునుగుట్టు
గడుసురాల మగని గంప చెట్టమ్మరా ||విశ్వ||

13. కానిమాటలాడు గయ్యా? సతతము -
ఎవరిగుణముచేసిన్న మానవు
చక్కిచేయరాదు కుక్కతోకి -
గడుసురాల మగని గంప చెట్టమ్మరా||

14. ఆడుదనగ రీర యది చూడగా రోత -
తలచి చూడ దనకు తానె రోర

ఎంఠవారిలై ని నింతియేబల్ ఘాత ||విశ్వ||

ఇలా వేమన మానవకాంక్షల మీద విరుచుకు పోవడంతో
ఆగిక వేల్పుకొంతల చూదా మంటి డాడు.

15. బోటియొకరె బ్రహ్మసీటియద తన్నె -
కొమ్మయొకరె విష్ణుకొమ్మ తన్నె
నభియయొకరె శివుని సగముగా చేసెరా ||విశ్వ||

ఇంకా చేసి అన్నాడిలా స్త్రీలు కలుగజేసే చెల్లాటములు -
కలు - స్త్రీలచేల నరులు చిక్కులు బయటకు - 'స్త్రీల
నడిక వలన పిగుపోవు' - 'అది వాని చూడకుండా గెయివంగి
పశుమూడి త్రోవ చేరిన' - స్త్రీల చేడ్లు చుగలచే
వాకు లెచురా' - ఇంటిలోపొరు ఇంతిలెరాదయా - 'మాట
వినని ఆలా మగనికి మరణాలు - చనిక గాని ఆలా దానపురా
లయా' - 'పశుమగాని మూలవైరిచేసునగి పెచ్చు - యశము

చెరచుగాని యనువు వడదు' - 'భవము సాగరము - భార్యయే మకరము' - 'రూపులేని వనిత రూఢిఃతివ్రత' - 'అతను చేతి కత్తుల మరంగభామలు' - 'కల్ల సుమీసరల వలపుల్' - 'ఔర నాడుదాని నా బ్రహ్మ సృష్టించె పురుషులపాలిటి పెనుభూత మట్లు' - ఇలాంటి ఈతెల్లాంటి మాటలతో, కలంపోతెలతో చేమన స్త్రీజాతిని విమర్శించడం చూస్తే వేమన స్త్రీ ద్వేషాన్నిస్తుంది. వేమన సంస్కారం స్త్రీనిందా పరాయణత్వ మయిందా? అని అనిస్తుంది. తన జీవితంలో తటస్థపడిన చేడు అనుభవానికి చేమనశక్తిగతంగా వుందింది ఇలా 'స్త్రీజాతిని దుయ్యబట్టాడా అనీ అనిస్తుంది, అయితే 'చంపదగిన యట్టి శత్రువు చనచేర - జిక్కినేని కీడుచేయరాదు పొసగమేలుచేసి పొమ్మనుటేమేలు' అనగల జ్ఞానియైన వేమన కవి స్త్రీల మీదింక ఏక్ష-కార్యణ్యం కల్గివున్నాడేమిటవిపిస్తుంది. తన వ్యక్తిగత జీవితంలోని అతిచేలమైన స్త్రీసాంగత్యంకల్ల మొత్తం స్త్రీజాతంతేనే ముగియమిర్తి ఇలా నిరసించాడా అన్న భావము కలుగుచుంది.

అయితే వేమన స్త్రీలపట్ల ఉదారభావాలు లేనివాడు, ఏడుగు గట్టిన నాల్ ద్వేషికాడు అనిపించే పద్యాలు కనిపిస్తాయి.

'ఐనదానికింక కాని దానికిన్దె స -

నాడువారి మాటలాడుచున్న

సాహసమున పెక్కులాహలు దనురురు' ||విశ్వ||

లోకంలో స్త్రీలకీలాన్ని విచారించి విర్ణయించమంటే ఊహలపై ఊహలు పన్ని స్త్రీ జీవితమంతా ఏకంకమయి చుని విశ్చయం చేస్తారు. వెనుకాడని ఎలాంటి నిందలనైన ఆరోపిస్తారు. అట్టి వారిమాటల్ని సమకూడదు' అని సమాజాన్ని హెచ్చరించాడు వేమన.

'తగిన కులజాతైన తనయెత్తు ఛనయైన -

పరపిడిమనేల : ద్విపచ్చ

పరమరాధ్యి చూడ నొరులనంటడు సమ ||విశ్వ||

'మానధనము విడచు మరిపుణ్యవతియైన -

బూనిపతికిభక్తిపొసగ జేయు

లోన మెచ్చుచుండు లోగుటు గినవరి ||విశ్వ||

'పడచు నిచ్చు నరని.. గడుపు చల్లచేసి

ఘనత నిడుచు నడువ

నీరనతడు నాలిముచ్చు' అన్నాడు వేమన.

'పేదవాడు యైన పెంటికిచ్చెదననిన -

పైడినడుగరాదు పరుసముననీ

పైడిగొనుట పెంటిబట్టిన యల్లయా.'

తాను పేదవాడే అయినాసరే తన పిల్లనివ్వడాన్ని

పైడి నడిగితే అది

కన్నకూతురిని చెరబట్టినట్లే !

అంతటి పాపానికి ఒడిగట్టినట్లే ! అని

ఆగ్రోహోదగ్రంగా పల్కి -

దబ్బుకి అడుదిడ్చి అమ్ముకోవడమనేదాన్ని

సాంఘిక దురాచారంగా భావించి ఈ కన్యాకుల్కప్రథని-

స్త్రీలపట్ల జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని బలంగా ఖండించినవేమన స్త్రీ ఒనహిరై పీ కాకుండా ఎలాపోతాడూ అనిస్తుంది. వేమన స్త్రీ దృక్పథంలోని విభిన్న భోజనాలు ఇలా పై చూపులకి కానవచ్చి మనల్ని అయోమయంలో పడేస్తాయి.

చేమన సమస్త భోగాలనీ అతిగా అనుభవించి కోపి చివరికి సర్వసంగ పరిత్యాగంచేసి సన్యసించినవాడే అయినా లోకాన్ని మాత్రం సంసార యోగంలో సద్గతిని పొందమనే ఉపదేశాన్నే యిచ్చాడు. గార్హస్థ్య ధర్మానికి ఇలా ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి శీలవతి, అనుకూలవతి సద్గుణవతి అయిన భార్యని దేవత అంటూ ప్రస్తుతిస్తాడు.

తాను బోధించే కుటుంబ జీవనసరళికి హావి కల్గించే వేళ్యలని జారిణులనీ, గంపగియ్యాకులనీ మాత్రం వేమన చాలా నిరసించాడు.

వేళ్యావృత్తి వేళ్యలైన స్త్రీలను అభోగితిపాలు చేయడమే కాకుండా తోటి స్త్రీలనే కన్నీటిపాలు చేస్తుందనేదే వేమన బాధ.

వేమననాటి సంఘంలో సంఘసేవికలైన బసివిరాండ్రు, నంతలలో వ్యభిచరించే బసివిరాండ్రు విరివిగా వుండేవారు. అనంతపురం జిల్లా ప్రాంతాన తొలిచూలు అడిదిడ్డు పెళ్ళిచేయ కుండా దేవుడిపేరున మీదుకట్టి బసివినచేసే అవారం వుండేది. అ బసివికి జరుగుదాటు కిసీనం రుక్తి ఆ స్త్రీలో భాగముంచేసి, అయితే వేమన నాటికి ఈ బసివివ్యవస్థ చిలకట్టడిని త్రోసి రాజని మర్యాదాభిప్రాయించి ఆ స్త్రీని పెచ్చి వ్యభిచారిణిగా మారిపోయింది ఈ బసివిరాండ్రుకి లోటుగా వేవదాసీలు. వాడి వదినెలుగ వాసిచెక్కిన సంసారిసానులు. చొమ్మరి మాలమది గది భోగిపు స్త్రీలు ఎందరో వుండేవారు. వేమన్న వేటు వీరి పైనే వాడిగా పెడించి, అంతేగాని మొత్తం స్త్రీజాతిమీదంతా కాదు.

‘అదరెగిన మగువ అనుపెట్టి చనుపెట్టు—

మూలముతోడ మగిని మోహ మెరుగు

విడునిచ్చె గుణము వెళ్ళరానెరుగురా ||చిక్క||

అంటూ వెలపిని అడవెందిలో ఎచ్చేవాచేశాడు చేచున,

“చిడుపునిండ చడుడు గింపలో బెట్టచి —

కన్నుమ్మన్నీడు కన్ను బ్రగె

వారికంత విడుని వలచునా యూరిచి ||చిక్క||

“భూసపోగుపెట్టి పుడిచుని పుడమెమ్మ—

కన్నులాల్చి వారికంత చేరి

రసకు రంగువాని రచయిచి పంపరా ||చిక్క||

వేళ్ళల నయగారిపు మాటలు పంపు విడుచురా కాపు, వారిజునికి ఫణం మీదే చూపు. ఇల్లా వాచిపెట్టే లక్షే దరిచేర గీడు. వారికంతలా మోహపెట్టి మోసం చేస్తాడు. అని వేమన హెచ్చరికలు చేశాడు. ఇంకా అంటూంటా చేరుని —

‘సంతబసిది నా ము అరిచిందిలి ఒలము’ —

‘పడిచి నెచ్చు అంప ఒంగారమోపించు’ —

వారికంత రెల్ల పంపి చేతింతురా —

పొండవేసి ధనము పుట్టునొనక —

‘ప్రీతిలేని లంజ ప్రేత వాహనమయా’
ప్రీతిలేని లంజ ఘోరకీ’ —

స్త్రీ కేవలం పురుషునికి భోగవృత్తంగా, విలాసవిస్తూగా పడి ఉండిదమూ వేమనకి సుతారాం గిచ్చుకు బ్రతుకుచున్న కోసం ఎదుపుచ్చుల్ని చేల్చిన మెరులని హేయమైన ఆ వృత్తిని చిడినాడ మన్నాడు వేమన చాలికి పీళ్ళు మోసికొని అయివా బ్రతుకున్నాడు, కాయాన్నికాచి కాయుష్టాన్ని పెట్టు ఒడిగా పెట్టుకొని బ్రతుకున్నాడాని అయ్యాకా వేమన వేళ్ళలకి హింపు గుంపాడు.

ఇంకా చుసం ఓ మూల ముందోచారి. పురుషుడు వేళ్ళని నొంత ఆ స్త్రీలా ఇచ్చుల పచ్చెగట్టు అనుమించవచ్చు. వేళ్ళ ఆ అనుభవానికి ప్రతిగా — రస శ్రమ ఫలితానికి కిమిచ్చగా ఫణాన్ని అపేక్షిస్తే అది వేమన రింటగింపు అయింది, అందుకే వేళ్ళని ధనపితాచిగా వర్ణించాడు.

స్త్రీలలోని కాముని ప్రవృత్తిని, విచ్ఛల విడితరాన్ని, అపీక్షితిని, గియాళిలనాన్ని సహించలేని వేమన వాచిశాల కాంతలలోపాలు ఛాచ్చురాండ్రు. కలహరించులనీ, గింప గయాళుల్నీ — ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే నైతికపరసం చెందిన స్త్రీలనందరినీ గిరిడకారేసి వశేసినట్లుగా తన పద్యా లలో గిర్దించాడు. ‘గుణము కలియున్న కులసతి నెవ్వరు నొందచేయరెమి సీతి చూచి.’ అని చలరాంలని ప్రస్తుతించాడు వేమన. ‘శలము’ల నుందరి రస యారై నను స్వర్గమేలా? — ‘మగనిమ్మి ఛక్తి మానకుండిన కాంత — మూడురొకముల ముక్తిగినును’ — ‘గుణపతిగల గృహము నోము నొందిం చును —

‘చిలు చిచ్చె చెలగునట్లు’ —

‘ఒకట కిలయైన చిల గుణతి —

గుణము మెల్మిదోటియెను’

‘అనుమాలవతియైన అలపూల లెప్ప’ —

వలపు కలిగిన వనజాక్షి

అధరం పంచదారకుప్ప. పాలలప్ప. చూత ఫలరసం,
జాంటి సమానం.' అన్నాడు వేమన.

స్త్రీవేళయై పురుషుడిని ధనానికై పీడించడమే కాదు.
స్త్రీ భార్యగానూ జీవన భృతికోసం - లర్థిస్తోమతుకోసం
బట్టపై పూర్తిగా ఆధారపడమూ వేమనికి నచ్చదు. అందు
వల్ల ఏర్పడే ఇబ్బందిని ఇలాచెప్పాడు వేమన.

‘మగిని కలిమి బలిమి మగువకు బలంబు -

కలిమి లేని మగడు కాసుగడు

పనికిరాని మగిని పాటించి చూడదు ||విశ్వ||

“కూలినాలి రెచ్చి గుల్లము పనిచేసి -

రెచ్చిపెట్ట నాలు పెట్టుచుండు

లేదు చిక్కుచిట్టని వేమారు తిట్టను. ||విశ్వ||

“కలిమి కలిగెనేని కాడుగా జూతురు -

లేమిచే చిక్కి రేపరేని

మదిను పంటి వాని మాలగా జూతురు ||విశ్వ||

“కలిమిరాదు మగిని కామిని చూపెను -

లేదు చిక్కునాడు రేపరంబు

మనిన మగినినైన మదిమంగి జూచును ||విశ్వ||

పెట్టిపోసిననాడు పెట్టుచుండు - పెట్టుపోయి లేనినాడు పది
తిట్టచుండు - అర్థిలేనిగా కట్టలపై ఆసాపడి జీవించే స్త్రీల
దౌర్భాగ్యస్థితి లొంగల్పబడి వేమన్న ఆకాంక్ష. శ్రమైక జీవన
సౌభాగ్యస్థితి స్త్రీలు గుర్తించాలన్నది వేమన్న ఆశయం.
కలిమి లేములా కలిపి పంచుకొనేది నిజమైన గృహిణి వేమన
దృష్టితో ‘పెట్టిపోయి లే. చూడు పెండ్లాము గుణము’ అని
చెప్పిస్తున్నాడు.

మానవ సంఘంలో స్త్రీ అంటే చులకనభావం నేడే
కాదు వేమననాడూ వుంది. దృఢంగా వేరూని నిల్చిన ఈ
పురుషాధిక్యపు అహంకారాన్ని వేమన తీవ్రంగా ప్రతిఘటించి
చాడు. స్త్రీపట్ల చవసానుభూతిని, అర్పితవాన్ని ప్రతిఘటించాడు.

“పుణ్యమంత గూడి పుట్టుపెట్టె జనించె -

పాపమంత గూడి పరిగెనె సతి

కష్టపు సతి యని కను వారు లేరయ్య ||విశ్వ||

స్త్రీపట్ల అనాదిగా సంఘం చూపే వివక్షి వేమనకి విసుగు
కల్గించింది. లగ్నపట్టంలోనే పుట్టినా-అదీ బ్రాహ్మణవంశం
లోనే పుట్టినా-స్త్రీని కూడ్రులలో జమచేయడం -యజ్ఞోపవీత
ధరించడం -వేషాభ్యయనంలకి, అనర్హులనడం వేమనికి సమ్మతం
కావేదు. చల్ల కూడ్రురాలైతే మరెవరూడు బ్రాహ్మణుడెట్లా
అపుతాడంటూ తర్కంలేవ నెత్తాడు వేమన.

“తారగన్నోతల్లి తమ కండ్రికినుతల్లి -

తన్ను గిన్న తల్లి చల్లి కల్లి

చల్లి కూడ్రురాలు - తానెటు బాపడు? ||విశ్వ||

“చల్లి గన్నచల్లి తనచల్లి పినచల్లి - -

కండ్రి గన్న తల్లి తాత తల్లి

చల్లి కూడ్రురైరి యేటి బాపడు తాను!” ||విశ్వ||

“జనన మరణములను సంధ్యత్రాడును లేదు

సంధ్యత్రాడు లేదు జనని కెపుడు

తల్లి కూడ్రురాలు తానెట్లు బాపడు?” ||విశ్వ||

ఇలా ఎరిగిక్కిలాచాడు వేమన.

లోకంలో స్త్రీ పురుషులకి - సంసారంలో భార్యభర్తలకి
సమప్రాధాన్య ముండాలి. అదే ఆదర్శ జీవితవిధం. అన్నదే
వేమన దృష్టిధం.

“స్త్రీల పెదవులందు ఆశవాడిగిన అయ్యలే ముత్తులు” -
మంత్రమెల్ల మదిపె ముఖరాజముగోరి.

పెట్టు మొరెంబురెంబును నెరుగిగిలము;

ఉచిత జూచి పరిమ యోగమును మరచును

“సతుల బడయనేల సుతుల బడయనేల? -

వెంట బడగినేల? వెరితనము

నేలవీడి రాయి నెత్తినట్లు ||విశ్వ||

అని అదిని అన్న వేమనే ఆ తరువాత పూర్ణజ్ఞానిగా మారాకా
స్త్రీని తన ముక్తి మార్గానికి అడ్డుగా భావించిరాదని పురుషు
డికి హితవు చెప్పాడు. యోగులయినా, సన్యాసుల కయినా
మరీమార్గం ముక్తికాంతా సంయోగమే ఏదా! అది కులకాంతతో
చేస్తేసరిపోయే అని చమత్కరించాడు.

“జడలు కట్టనేల సన్యాసి కానేల -

ఒడలు విరుచుకొనేడి యోగిమేల -

ముక్తికాంత బట్టి ముద్దాడనే ఏదా! ||విశ్వ||

మోక్షం పొంది ఇచ్చితో పత్నిని వదల కూడ దిన్నాడు.

‘ఇంద్రుడైనను గాని, చంద్రుడైననుగాని -

నంది దుర్గమెక్కి నాతితోడ

పొందు బడకి ముక్తి పోరాదివలెనయా ||విశ్వ||

మోక్షం కావాలని కోరుకొనే వారెవరియినాసరే ఎంతటి
వారైనాసరే సంతోషమనే దుర్గవీధిలో పరిస్తూ భార్యనహితుడై
యూండి కూడా కామవికారి క్రియకి లోనుగా ముక్తికొరకు
ప్రయత్నించారీ’ అన్నాడు వేమన.

‘కరికకాయలు దిని కాలే దిగగట్టి -

కాంతవిడుచుకెల్ల కాని గుణము’ అన్నాడు.

భార్యని విడిచిపెట్టిన వాడికి మర్యాదా మన్ననా పుం
దవు. అన్నమా పెట్టమి. అన్నాడు వేమన.

“అటలేనివాడు ఆశనమందనివాడు -

కాని వీనమేని గనని జనులు “

“రంటి మంట చే కాదునికాల్సి -

పెంటి కొనిరేమి పెట్టలేదు

పెంటి దాసిన యట్టి పెచ్చు గలదాకొ ||విశ్వ||

పడతిమేల పొడు పడతి మోసెనొడిడు

“పడతి నెవను పెట్టి తీరె నొడిడు

పడతి కొరికిట్లు పొహట్లు పడిరయా || విశ్వ ||

అంతాని తోయజొక్కిపెట్టు దొర ఎవ్వరును లేరట!

అలి ప్రాధాన్యం గుర్తించే సాక్షాత్తూ త్రిమూర్తులే తమ
పట్నులకు గులాములైనారన్నాడు వేమన.

“స్త్రీ నెత్తిని రుద్రునకును -

స్త్రీనోటను బ్రహ్మకెచ్చుడు పిరిగుల్కంగా

స్త్రీ నెరి రొమ్మున హరికిని -

స్త్రీ నెడపగ గురుడవన్న చేవరి వేమా!

ఇల్లాలున్న ఇల్లుస్వర్గంకంటే ఎక్కువయిందన్నాడు వేమన!

“ఇంటియాలు విడిచి యెట్లుండవచ్చురా

సిగుణశంకరాలు పదితి యై యుండిన

బుద్ధిమంతులగుచు బుద్ధియొప్ప -

స్వర్గమేటి కింక సంసారికిలను!

‘వనన తొవలకన్న పంచదారకన్న -

జంటి తేనె కన్న జిన్ను కన్న

చెరికు రసముకన్న చెలిమియిల్పయా”

అంటూ ఊరిస్తాడు వేమన.

ఇంచా వెప్పిన వేమనే ‘ఒడువ వలయు నాలిని విధము
చెడిన’ అనే విడ్డూర్షా అన్నాడు.

అయితే పురుషాధిపత్యం నెలకొనియున్న సమాజంలో స్త్రీ
పరినానికి కారణం ఎలాచూసినా పురుషుడే అన్నది చెమన
పిశ్వాసం. ‘లియెప్పిన సతి యొప్పును’ ఇదీ వేమన
శ్లోకం

‘ఒరులో లెచ్చెతిగి పరుని ఒచ్చియె యగు -

చాసియగును మగని ఒట్టియె

ఛిత్తవర్తనంపె పడిచుల యందుండ ||విశ్వ||

అందుచే ముందుగా పురుషుడు ఆదర్శవంతుడుగా మారాలి
కాంతనెప్పుడు కింటికి రెప్పగా కాదుకోవాలి. అలా ‘కావలేని
నాడు చాపవలయు’ అని తెగేసి చెప్పాడు వేమన.

‘వేదవృద్ధి ఉవిద చెల్లాటమును నొప్పు’ - ‘అడువాండ్ర పేదవృద్ధి గీదొనర్చు’ - స్త్రీని అడుపులో పెట్టుకుంటే సమ యానుకూలంగా చెలరేగుతుంది స్వైరిణి అవుతుంది. అన్నది వేమన సిద్ధాంతం.

‘పెరిటి చెట్టు పెట్టి పరికింపకుండిన -

వెలుగుదాటి తీగ వెడలబారు

అడుదాని గుణము అటువలె నుండురా ||విశ్వ||

“జాలలోనుండి స్త్రీల వీధులవంక -

జూడనీయరాదు సుమ్ము వినక

చూతురేని యట్లు చేటులు మూడురా ||విశ్వ||

అందుచేత భార్యని ఒడ్దికగా తన కనుకూలంగా మార్పు కోవాల్సిన నైతిక బాధ్యత పురుషుడిదే నని వేమన ఉవాచ.

పుని స్త్రీపై వేమనకున్న గౌరవం అదిరిం వింతుపుపై పోదు.

‘విధవరాలిచేల చెండిగొలుసు’ -

‘ముండమోపి కేల ముత్యాల పాపట -

వన్నిలెల్ల పుణ్యసతికి’ గావి -

‘పోవు పేరంటమునకు తొచ్చు ముండ’

విరంతువు జుత్తు తీయించుకోకుండదం, పేరంటాలు - పెత్తనాలు చేయడం కలికాల మహాత్మ్య మని వాపోయాడు వేమన.

స్త్రీఅబల ఎన్నటికిని పురుషునితో సాటిగాదు, ‘వీధిలోను దిరుగు వెలది పురుషుడెవరే?’ అని ప్రశ్నించాడు వేమన.

స్త్రీ అంటే అలా - భార్యమాత్రమే కాదు. స్త్రీకి మహా రూపమూ వుంది. అదే తల్లిరూపం అదే ముఖ్యమయింది. ఎంతటి వాడయినా ఎవరయినా ఓ అమ్మకడుపునవడి పెరిగి పుట్టవలసినవాడే గదా !

‘కాపుకాపు మంచుకరుణకై యేడ్చె -

శిశువు చేరదీసి చి తమలర

పాలనిచ్చు పదతి పుణ్యాత్మరా!

కన్నతల్లి కరుణఘనారా’ ||విశ్వ||

అంటూ వేమన స్త్రీలోని మార్పిడిరూపానికి తై మోడ్చాడు.

పత్నీ విషయకమైన ప్రేమ మాత్రం ఎన్నటికీ మర్యాదతో కూడి ఉంటుందన్నాడు వేమన.

“కాతిపై ప్రేమ నానాటికిని రోత -

జ్యోతిపైని ప్రేమ చూడగాను

మాతపైని ప్రేమ మర్యాద యొనెపుడు’ ||విశ్వ||

‘తల్లియేడ్వ వినక తన అలావగచిన -

జాలివడెడు వాడు జడుడు సుమా

తాతమ్య మెరుగ నోరని పశువు.

అని వేమన భార్యకంటే తల్లికి ఎక్కువ ఉన్నత స్థానాన్ని చ్చాడు. భార్యకాదు తండ్రియినా నరే తల్లి తర్వాతే. ప్రథమ మున మార్పిడివలన అదపడి జనకుడుగును’ తల్లిభూమి మీద కన్పించే దేవత. అందుచేత తల్లిని తండ్రికంటే ఎక్కువగా పూజించాలన్నాడు వేమన. తండ్రి అజ్ఞాపించినానరే తల్లికి హాని కల్గింద కూడదన్నాడు.

“తండ్రి మాటవిని తల్లిని తెగటార్చి -

పరశురాముడేమి ఎలముగనియె

నిలువన్ పోకమలయాద్రి నుండదా;

ఎల్లరికి పుట్టుకతాపు తల్లి.

పరశురాముడు తండ్రిమాటపై తల్లిని వధించాడు. ఫలి తంగా చిపరికి అశేషరాజ్యమూ దానంచేసి మలయపర్వతం మీద తలదాచుకోవాల్సిన వచ్చింది.

“తల్లియున్నప్పుడె తనదు గారాబంబు -

లమె పోవ తన్ను అరయచెవరు’

‘విష్ణువర్య తల్లి’ -

‘అ హరియే తల్లి’ -

‘తల్లిసుమీ పంచాక్షరి’

అంటూ వేమన ఓల్లని సాక్షాత్తు దైవస్వరూపిణిగా తెల్పుకో మన్నాడు ఓల్ల అంటే కేవలం ఏ ఒక్కవ్యక్తికేకాదు. అసలు ఈ ప్రపంచానికే-నమస్త సృష్టికి పుట్టుచున్నతావు. ఓల్ల నెరిగితి దైవాన్ని ఎరిగినట్లే.

“తల్లినెరుగువాడు దైవంబు నెరుగును .
మన్వనెరుగువాడు మిన్వనెరుగు
మన్ను మిన్నేరిగినా తన్ను తానెరుగురా’
అ తన్ను తానెరిగితే ఆత్మన్వరూప
సాక్షాత్కారం పొందినట్లే !
‘అంతరంగియెల్ల నావిశక్తి యెరుంగు’

హృదయాన్ని పాలించేది ఆదిశక్తి. ఆ ఆదిశక్తి స్వరూపిణి, ఆ దేవ దేవి . ఆ ఆదిశక్తి ఇలలో వెలలో వెలపిన తల్లి. దైవస్వరూపిణి అయిన ఓల్లకి వేమన మ్రొక్కులిడి నాడు.

—0

‘ఇండియా టు డే ఎత్రిబుటోవి’

‘చలిమంటలు’ కథానిక - ఒక పరిశీలన

- డా॥ రామిడిగు వెంకటేశ్వరశర్మ

ఇరవై ముప్పైవ శతాబ్దంలోకి శా.పూ. 1920 నాటికి కలహృదయ జీవితాలను, చిన్న చిన్న మనస్తత్వాలను, సంఘర్షణలను ప్రతిబింబింప చేసే కథలు వస్తున్నాయి. ఆధునిక కథల జీవితాలనూ, నడినాటి వాతావరణాన్నీ చిత్రించే కథలు చిహ్నాలూ రావడం ప్రారంభమైంది. అందులోనూ ముఖ్యమంతం సర్వనారాయణ చార్లర్ అంధ్రప్రదేశ్ లోని శారవాహనపర్వంలోని గుణాధ్యుని కథను స్ఫూర్తిగా తీసుకొని హోషుపట్టున్న స్ఫూరింపజేసే కథానిక రావడం మరీ ఆశ్చర్యం. ‘అక్షరంలో అంతరంగం’ పేరిట ‘ఇండియాటుడే’ పత్రిక వారి వార్షిక సాహిత్య సంచికలో పరిగ్గా ఇటువంటి లక్షణాలు

గల కథానికే వచ్చింది. ఆ కథానికపేరు ‘చలిమంటలు’ రచయిత, నవాబరావు.

ఇందులో కథానాయకుడు పరంజోయ్తి. ఇరవై థాపరివితా ప్రేయుడు. విశేషించి థావకవి. ఆంధ్రాంగ్ల సాహిత్యవేత్త. ప్రసిద్ధి సూక్ష్మ చంద్రులు. పువ్వులు. పక్షులు - ఈరవి కవితా వస్తువులు. వీటి పుష్కల బంధాలతో చిత్రించడానికి ప్రయత్నించేవాడు. ఈరవి రచన రేపలపల్లి కృష్ణశాస్త్రివంటి వాళ్ళకే ఆదర్శప్రాయమైందనీ, ఈయన రాయప్రోలు నాయుని వార్లంబు మంచి మిత్రుడనీ ఈ కథానిక రచయిత కల్పన గావించాడు ఎంతై దేవునిబడిన ‘వయస్సుగలిగి చిత్తురు వివాపియైన ఈ పరంజోయ్తి రచనలలో దేశసక్తి, తర్జున తన విశ్వజనీనక. గుండెలో తీయనిభాషను రేకేత్తించే విషాద సన్నివేశాల చిత్రీకరణ కనిపిస్తాయని ఈ కథానిక రచయిత తెలిపారు అయినా అదేమి చిత్రమోరాని. పరంజోయ్తి - తన రచనలు పబ్లిష్ కావడానికి, చేయడానికి ఒప్పు ఓనే వాడేకాదు. సాహితీ సభల్లో కేసేలం ప్రోత్సాహం లభించి కవిగా ఎన్నడూ పార్గానే వాడేకాదు. పైగా ఈ పరంజోయ్తి మొదట్లో బాగా బ్రతికినవాడే. కవిత్వావ్యసనంవల్ల, చొల్లికొర్రెయ్యం తెలియనిపోవడం వల్ల ఆస్తిపాస్తులన్నీ పోగొట్టుకొని హీనంగా జీవించాడు వాటిపోవడం ఈరవి వ్రాసేటప్పుడు గల బ్రతుకపైను చూడ అప్పులవాళ్ళు ఎత్తుకొని పోవడం వల్ల చాలా మందిగా కాలం వెళ్ళబుచ్చుకున్నాడు.

ఈ పరంజోయ్తి రచనలు - గుర్తాయని ఒకరైలు పెద్దాయన ద్వారా హైదరాబాద్ ద్వారకా హోటల్లోని ఒక సాహితీవేత్త రెగ్యులర్ ముద్రాకరించింది. ఈ కథ రెగ్యులర్ ముద్రాకరించిన ద్వారా - ద్వారా - ఉండే ప్రముఖ సాహితీవేత్తలైన శివారెడ్డి, నడిగ, శా. అబ్దుల్లా, శీలావి, ఆచారాజు, టల్లా, విశ్వం ముగ్గురు వాళ్ళన్నా వాటివలన కల్పించడం పెద్దదేగా ఉంది ఈరవిలోని ఆర్థిక ముందర్ల సమాధికి చిత్రీకరణలో చచ్చిని పాహిత్య వాతావరణాన్ని చూడమే కాకుండా, ఈ కథానిక రచయిత చూడ ఒక పెంబురై, ఆ పరంజోయ్తి జీవన గమకానికి చందాలు మేలుకొని

అర్థిక సహాయంచేసి, ఎట్టిదక్షత అయిన రచనల సేకరణ కార్యక్రమాన్ని, రూపిషయంలో అయన్ని ఒప్పించే భారాన్ని కల్లువాడు నీకు లుగించినట్లుగా కల్పన చేయడం కూడా సముచితంగానే ఉంది

ఈన అప్పును తీర్చి అప్పులవాడి నుండి తన రచనలను తెప్పించడానికి సిద్ధపడిన క్లిప్ మెంబరును (ఈశిధానికా రచయితుడు) అంత క్రితం రాత్రి చలిమంటల వేరుగుదాం రమ్మని పరంజ్యోతి పిలిచి ఈనకర్తగల కవిల చిత్తుప్రతుల బ్రంకు పెట్టెను అటునుండి దించి మిగిలిన కవితలను కూడా పదివి దగ్గం చేశాడు హృదయ విదాంబమైన ఈ సన్నివేశాన్ని చదువుతుంటే ఎవరికైనా అంధపురాణంలోని గుణాధ్యుని కథ గుర్తుకు వస్తుంది.

గుణాధ్యుడు హలహక్రవర్తి అ స్థానంలో మంత్రికవి పండితుడు. సంస్కృత భాషను హాలునికి నేర్పే విషయంలో తోటిపండితుడైన శిష్యునితో ఓడిపోయి అంకు ముందు అనుకున్న ఉప్పందం ప్రకారం స్వదేశాన్ని, మార్కభాషను వదిలి, రాజ్యాలకు వెళ్లి, అక్కడ పైశాచిక భాషను సృష్టించి అందులో 'బృహస్పతి' అనే కావ్యాన్ని వ్రాశాడు ఈన కృతిని శిష్యుల ద్వారా హాలునికి అంకితంగా పంపాడు హాలుడు భాషాబహిష్కృతాన్ని మార్తమే చూపి 'గుణాధ్య' గ్రంథాన్ని తీసుకురించాడు. అప్పుడు గుణాధ్యుడు బాధపడి ఈన శిష్యుని సాయంతో ఒకవోట అగ్నిని ఏర్పరచి కవిరగల ఓక్కొక్క అడుగు చదివి ఆ అగ్నిలో హోమం చేశాడు. ఈ కావ్యహోమ ఉత్సాహ మధునాపంతులవారు అంధపురాణంలో ఉన్నది కట్టేలా గింజీరింగా పర్ణించారు ఇలా:-

సీ॥ "చినుకు పూసలు కిన్నుగొనలు కిప్పుమనుండ

రదవి గిద్దపిడి శిష్యుడు పరించు

అరవంచు మొగము తామర మంచు మాయగా

కృతగంభీర నానికించు గురుడు

కితలు కల్పనములు కిరిగింప నచ్చెరువడి మెచ్చి

విను పశుపక్షి విరతి

ఈనపిపాసను నాల్కా కొనలు చాచుకొని

చేచుకొనియుండును చిత్రావరోహ వహ్ని

పట్టు చదివిన అనునావాద్యుడింద

అహుతియొనర్చు నగ్ని కుంచాంతరమున

అదియె శామిత్ర వహ్ని, అల్లకదె శమిత,

అవుర పశుపగునేమొ కావ్యప్రతిష్ఠ'

చివరకు హాలుడీ విషయాన్ని తెలుసుకొని గుణాధ్యుని హోమాన్ని ఆపుచేయించాడు. గుణాధ్యుడు తన కావ్యాన్ని హాలుడు స్వీకరించలేదని హోమంచేస్తే ఈ పరంజ్యోతి కేవలం నిర్లిప్తతో, నిరాశతో తన రచనలను చలిమంటలు వేసే నెలంతో దగ్గించేశాడు.

చివరికి ఈకథలో ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే ఆ క్లిప్ మెంబరు పరంజ్యోతికి చెందిన అప్పులవాడి (శరభయ్య) దగ్గరికి వెళ్లి బాకీతీర్చి అక్కడి కవిరల బ్రంకుపెట్టెను తెరిచి చూసేటప్పు టికి అందులో కవితల కాగితాలు లేవు సరిగదా దాని నీండా బొద్దింకలూ, పిల్వర్ యాంట్స్ ఉన్నాయి.

నిజాయితీని చంపుకొని, నిబద్ధులకు నీళ్లు వదలి, కీర్తికోసం పాకులాడి ఉదానిలోదేషం చూర్చుకొనే (కొంతమంది) రచయితలన్న నేటి సాహిత్య లోకాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకొనిచూస్తే ఈ ఛలో పరంజ్యోతి సాహితీవ్యక్తిత్వం నిజంగా పరంజ్యోతే అటువంటి రచయితలలోకాన్ని ఆయన అసహ్యించు కున్నాడేమో అనిపిస్తుంది. ఆయన రచనలు ఎంతగొప్పవైనా, భారతీయమైన, అర్జునమైన, మౌనసంప్రదాయానికి చెందిన, నిర్లిప్తరూపమైన ఆయన వ్యక్తిత్వం ముందు అవి నిజంగా చలిమంటలే అయ్యాడు ఆయన భాక్తి సత్త్వతి అనుచుల . తి. జీవనసమరంలో దెబ్బతిన్న పక్షి ఆమె. ఈ కథలో సాహితీవాతాపరదాన్ని ఏర్పరచడంలోనూ, పరంజ్యోతి విషాద గాధను విశదీకరించడంలోనూ క్లిప్ కొంచెం పెరిగినట్లుగా కనిపిస్తుంది, ఆయితే, ఏకం అయినా ఇలాగే ఇదే భోరణిలో ఇంతే వ్రాయాలనే నియమం ఏమీలేదు. క్రికెట్ ఆటగాడు

వచ్చే ఒడుపును సట్టి బంతిని కొడతాడు. అలాగే రచయిత తీసుకున్న వస్తుస్వభావాన్నిబట్టి కథాగమన స్వరూపం మారుతూ ఉంటుంది.

ఏది ఏమైనా ఈ చరిమంపలు కథ విలక్షణమైనవి. విశిష్టమైనవి. కవికా సాహితీ ప్రియంభావుకులను అలరించేది. ఈ లోకం దృష్టిలో కవులకు, కళలకు ఎటువంటి విలువ ఉందో ముఖ్యంగా పరంజ్యోతి అభిప్రాయాల ద్వారా స్పష్టంగా మనకు తెలుస్తుంది.

.. డా॥ రామడుగు వెంకటేశ్వర శర్మ ఎం.ఏ., విహెచ్.డి.

H/o శ్రీ కొండేపూడి కృష్ణమోహన్ గారు, ప్లిదర్
పాలారినారిపేథి, శ్రీ రామపురం, భీమవరం-2 (P O)
WG. Dt., 534202 (AP.)

—*—

సాహిత్యము - పరమార్థము

-- శ్రీ ఎస్. నారాయణరావు.

లెక్చరర్, తెలుగుకళ

ఈ అంశముపై వ్యాసమును వ్రాయుట కుపక్రమించుటకు ముందు అనలు సాహిత్యమనగానేమి? పరమార్థ మనగానేమి? అనువానిని గూర్చి అవగాహన చేసుకోవడం అవసరము. హితమునొసంగునది సాహిత్యమని చెప్పబడినది. సాహిత్యములో ఎన్నోరూపములు కలవు. పద్యము, గద్యము, నాటకము జానపద వాఙ్మయము-వి రూపములనున్నను అవి సాహిత్యమే. పరమార్థమనగా ఏ ఉద్దేశ్యముతో సాహిత్యము యుండవలెను? అనగా దానివలన ఎట్టి సందేశము సమాజమునకు ఇవ్వవలెను? అన్నదాని సారాంశమే పరమార్థము.

'సాహిత్య మలోచనామృతము. సంగీతమాపాత మధురము.' కనుక అలోచించిన వానికే సాహిత్యమందిరి మాధు

ర్యము సంపూర్ణముగ లభించును. శబ్దార్థ జ్ఞానము, బాచిత్య దృష్టిపున్నవానికి గాని సాహిత్యాన్నత్య మభివ్యక్తము కాదు.

తెలుగుసాహిత్యమువకు ప్రాచీన చరిత్ర కలదు, రెండవ విక్రమాదిత్యుని కాలమునందు నవరత్నము లనెడి కవులు, తామల కాలమున నవరత్నము లనెడి కవులు సాహిత్యసేవ కావించిరి. కాలమునందు వచ్చు మార్పు కనుగుణముగా సాహిత్య రచనలో వైవిధ్యము, లక్షద్యములలో మార్పు గోచరించును.

సార్వదేశిక ప్రయోజనార్థమై, సర్వకాలికమైన సత్యసందేశము నొసగుట ఒక్కభారతము, రామాయణము వంటి సాహిత్యగ్రంథములకు మాత్రమే సాధ్యము. అవి పద్య బద్ధముగా నుండి ఆ గ్రంథములలోని పాత్రలు, సన్నివేశములు ఐహికాముష్మిక ఫలప్రాప్తి నొసంగును. ఛరతుని సోదరప్రేమ, రాముడు వారిని తప్పుడు మార్గములో చంపి నందున మరుజన్మలో అతడు ఆ పాపఫలము ననుభవించుట మొదలగు అంశములు ముఖ్యమైనవి. ఒక జన్మలో చేసిన పాపఫలమును మరుజన్మలోనైనా అనుభవింపవలె నను లోకోత్తర దివ్య ప్రబోధము రామాయణ మొసగినది.

సులభ సుందర శైలిలో పాఠకుల నానందింప చేయుటే కాదు సాహిత్యధర్మము, అజ్ఞానాహంకారముల తొలగించి వివేచనతోటి ఆలోచనను పెంపింపవలెను. సద్ధర్మ విరూపణకై పరమార్థ సందర్శనమునకై ఆవేదన తరంగముల ముప్పున్న మొనర్చవలెను. సంగీర మెంత సుకరముగ హృదయమును వరపరింప చేయగలదో సాహిత్యమంత స్పష్టముగా విపుల ఆత్మానందము నొసగవలయును.

ప్రాచీనకాలము నుండి శృంగార ప్రధాన సాహిత్యము. భక్తిప్రధాన సాహిత్యము కానవచ్చును. మరికొన్ని రచనలు నాటి సాంఘిక దురాచారములను రూపుమాపుటకు, ప్రజావాహినిని సన్మార్గములో పెట్టుట కుపకరించును.

ఉదాహరణకు తిక్కనకాలమున శైవ, వైష్ణవుల మధ్య వైషమ్యము లేర్పడి ప్రజలు కలహించుకొనుచుండిరి. ఇది గమనించి తిక్కన జాతిని అమంగళ మార్గమునుండి మంగళ పథమునకు తిప్పప్రయత్నించి హహరాద్వైత మత స్థాపనతో దేశమున శాంతిని, ధర్మమును, శుభమును పునఃప్రతిష్ఠించెను. పేమన కాలములో జవీభవించిన వైదిక ధర్మమార్గాన్ని, సాంఘిక దురాచారములను అధిక్షేపించుటకు పద్యమును వజ్రాయుధముగా నుపయోగించెను.

* * * * *

ఫ్రాన్స్ దేశమునందు వార్టేర్ వలె ఆంధ్రదేశములో సంఘ సంస్కరణకోసమై రచన కలమును ఖద్గదృశంగా వాడిన మహా పురుషులే వీరేశలింగం. అంతకుముందు పండితుల, ప్రజల దృష్టిలో మహాపాపములుగా చెలావణి అగుచున్న విషయములను ఆయన తన పాండితీ ప్రతిభచేతను, అభ్యుదయ దృష్టితోను వివరించి వాటిని సమాజోద్ధరణ కనుసరింప దగిన సత్కార్యములుగా రూపొందించ జేసెను.

ఆంధ్రేశ్వరి, అనేకరచనలు ప్రజలకు దేశపరిస్థితులను తెల్పి వారిని చైతన్య వంతులను చేసినవి. ఉదాహరణకు 1934 సం॥లో డిప్యూటీ విశ్వం రైతుల దైన్యాన్ని చిత్రిస్తూ -

‘పెంలు బొత్తిగ కూలిపోయెను.

కాసు యొక్కటి కానరాదుగ.

రాగిదమ్మిడి రచ్చమాయెను’ అని వ్రాసిరి.

శ్రీ చుమ్మల సీతారామమూర్తి రైతుల కష్టాలను ‘ధరణ శడియె, సేద్యంబు తక్కువాయె. శిస్తు పెండాయె’ అని వివరించిరి.

సాహితీరంగములో అమృత సంచలనం రెచ్చిన వారిలో ముఖ్యులు నయాగరాకవులు. వీరు సీతారామరాజు మన్యం విప్లవం మొదలగు వానిని సాహిత్య రృషితో ప్రజాదృష్టికి తెచ్చిరి. విశ్వనాథ వారి ఆంధ్ర ప్రశస్తి, ఆంధ్ర పౌరుషము, రాయప్రోలు వారి రచనలు ప్రజలలో దేశభిమానమును పురికొల్పినవి.

నైజాముకు, తెలంగాణా గ్రామీణప్రాంతాల్లోని పూడల్ విరంకుళ పర్గాలకు, ఓజార్లకు వ్యతిరేకంగా సాయుధ సంఘర్షణ జరిగిన కాలమునందు అటు తెంగాణాలోను, యిటు ఆంధ్రప్రాంతంలోను అపూర్వ చైతన్యం వెల్లివిరిసింది. అనాటి సంఘర్షణను నాటక రూపములో సుంకర సత్యన్నారాయణ, వాపిరెడ్డి భాస్కరరావు, “మా భూమి” నాటకంద్వారా చిత్రించిరి.

ముందుతరాల వారి జీవితమును జీవిత విధానంలో తరానికి, ప్రరానికి మధ్య వస్తున్న మార్పు, పాశ్చాత్యనాగరికతా వ్యామోహముతో, జాతీయ దృక్పథంలో వస్తున్న క్షీణతను విశ్వనాథ సత్యరాయణగారు ‘వేయిపడగలు’లో చిత్రించిరి.

సాహిత్యములో కొన్ని రచనలు తత్వ, తోయతిష్య తర్క, ఖగోళ, గణిత, రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్రాలను, కొన్ని వ్యాకరణ చందోవిషయములను, భాషను గూర్చి వివరించును. వీటి వలన ఆయా శాస్త్రజ్ఞానము దొందవచ్చును.

ఉత్తమ సాహిత్యం కోసం

సమాలోచన

చదవండి! చదివించండి!!

అనేక చారిత్రక చిహ్నాలైన అరణ్యకాలు, ఇతిహాసాలు విశాఖదర్శని ముద్రారాశినము. చిల్లలుని రాజతరంగిణి మొదలైనవి మానసికానందముతోపాటు చారిత్రక విషయము న్నష్టపరిచినవి. ఇదేకాక, స్రమము నాయకుల జీవిత చరిత్రలు, స్వీయచరిత్రల వలన వారి ఆశయములను, ప్రవర్తనను అవగాహన చేసుకొని నక్రమ పరిధిలో నడిచినట్లు అవగాహన చేసుకొనుట.

సాహిత్యము సాహిత్యము మానసికానందముతోపాటు మానసిక వికాసమునకు లోబడినది. సంతకాక సామాజిక పరిస్థితి అను, సామాజికములను ప్రజల వివేకావగాహన మగుటలో లోబడినది. సాహిత్యము ద్వారా పదేని సందేశమును సమర్థవంతముగా ప్రజలకు తెలియజేసే తరాల వాటికి చూడ లభింపజేయును. సాహిత్య ప్రభావములో పట్లమున జరుగుచున్న చిహ్నాలను అర్థం చేసుకొని ఉపాహారమును పొందు. ఉదా॥ స్రమ విప్లవానికి మూలకారణము చూస్తోన్నవలని చెప్పబడినట్లు. అట్లే మన న్యాయసంస్కారమునకు సాహిత్యము లో సహాయమునర్పించి.

సాహిత్యము మనకు సాహిత్యమును వివరించుచు, రాజకీయ సమస్యలను తెలుపుచున్నది.

“సర్వ కారాన్ని పోషించి పెంచుతుంది. ఉత్తమ సాహిత్యం, గ్రంథం హృదయాన్ని పెంచుతుంది” అని వ్యాఖ్యానించారు.

కాని సాహిత్యములో పైన వివరించిన లక్షణాలు క్రమంగా అదృశ్య మగుచున్నవి. ఇవి చాలా చిహ్న సామాజిక ప్రయోజనము లేక, కాలక్షేప ప్రయోజనమును సాధింపగలచున్నవి. కాలక్షేపము కోసమే సృష్టించుచున్నవి. ఇవి మనకు సాహిత్యం గా గుర్తింపబడవు. అవి కాలక్షేప

ముల కావచ్చును. కొన్నిరకాల మానవ వికాసమునకు తోడ్పడి పోగా వారి పతనావస్థకు దారితీయును.

“నిషా తలకెక్కించే చెత్తపుస్తకాలు ముట్టు పావీయాల వంటివి, ఒకటి మేధస్సును, ఒకటి ఆర్థికాన్ని రెండూకలిపి ఆత్మను అక్రమంగా ఉత్తేజితం చేయును” - అని చైల్డ్స్ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు సాహిత్యాన్ని గూర్చి వ్యాఖ్యానించారు.

సాహిత్య ప్రయోజనముపై ఒక వివాదము కలదు. “వ్యాఖ్యం సాహిత్యం కావ్యం” అన్నారు. కాని “వ్యాఖ్యం బోధనాత్మకం కావ్యం” అని ఎవ్వరూ వ్రాయలేదు. కనుక ఏదైనా మొదట విశ్లేషణగా ఉండవలెను. బోధనాత్మక ప్రాధాన్యం ఉండవలెను. బోధనాత్మక అంశాన్ని హాకంగానే ఉండవలెనని కొందరి అభిప్రాయము. అంశాన్ని హాకంగా వుంటే బోధన నవగాహన చేసుకోవడమనేది పారటలపై ఆధారపడినది.

సాహిత్య లక్ష్యసాధన నెరవేరిన నంటే పాఠకు సహకార ముండవలెను. ఈ విషయాన్ని గూర్చి వివరిస్తూ అన్నారు.

“పుస్తకాన్ని చదివడం ప్రారంభించగానే ఒక ఆకలిగాలి. పూర్తిచేసేపుడే అనందం, ప్రయోజనం కలగాలి” అన్నారు.

ఈ విషయం మీద కొన్ని అంశ వ్యాఖ్యలు కూడ కలవు.

‘To read will, that is to read in a true spirit is a noble exercise’

“Read, mark, learn and inwardly digest”

పై వ్యాఖ్యలన్న సాహిత్య సందేశ అవగాహనకు పాఠకుల తోడ్పాటు కూడ అవసరమని తెలియును.

